

No és un altre llibre sobre els Beatles

XAVIER CASTILLÓN

Què més es pot escriure sobre els Beatles, un grup que ha generat centenars de llibres que expliquen fins al més mínim detall tot allò que es pugui imaginar al voltant de l'odissea pop de quatre nois de Liverpool que van canviar el món amb les seves cançons, els seus pentinats i, sobretot, una nova definició del que significava ser jove i enfrontar-se al món adult.

Per tant, calia un altre llibre sobre els Beatles? La pregunta ja se la va fer en el seu moment Josep Maria Francino (Terrassa, 1947), autor de *Beatlemania. Una crònica personal* (Cal·lígraf), quan l'editor Ramon Moreno, un altre beatlemaníac militant, li va proposar escriure aquest llibre, que no és un altre llibre sobre els Beatles. Més que sobre John, Paul, George i Ringo, Francino parla en la seva crònica personal de com els Beatles van marcar la seva vida i, especialment, les seves dues grans vocacions: la de periodista radiofònic —amb un extens currículum que permet resseguir la història de la ràdio a Catalunya durant l'últim mig segle— i la de músic, des que va formar, ara fa també cinquanta anys, el seu primer grup, Els Folls (encara en actiu), sota la influència determinant de les primeres cançons dels Beatles. Després van arribar altres formacions com Radiokuartet i Magical Mystery Grup, que amb el nom ja ho diu gairebé tot.

No cal dir que Francino no és tampoc un altre simple fan dels Beatles: a més de ser el posseïdor molt endreçat d'una increïble col·lecció sobre el grup, que ha estat la base de nombroses exposicions i ho serà també d'un futur centre de documentació a l'Estartit, la seva persistència i la seva activitat professional l'han aprofitat a personatges destacats de l'entorn del grup anglès, començant per Tony Sheridan, cantant amb què van debutar uns jovenets Beatles quan encara no es deien així. Francino va arribar a compartir amb Sheridan amistat i escenari, com queda reflectit en un dels apartats destacats d'aquest llibre —estructurat en capítols breus— en què l'autor explica també com va dedicar la seva primera crònica radiofònica al concert barceloní dels Beatles, o la seva relació epistolar amb Louise Harrison, la mare d'en George, i amb «Father» McKenzie, singular personatge immortalitzat a la cançó «Eleanor Rigby». El llibre s'acaba convertint en una espècie de simpàtica autobiografia en què van apareixent altres personatges com ara Yoko Ono, Sean Lennon o, fins i tot, Paul McCartney («En Macca, el Beatle que he vist més en directe», així el presenta), al qual Francino ha aconseguit tenir a una distància prou curta com per ser l'enveja de molts fans. Josep Maria Francino pot dir fins i tot que els Beatles el van convertir en un personatge de novel·la, gràcies a

FRANCINO, Josep Maria

Beatlemania.

Una crònica personal

Col·lecció Narrativa.

Edicions Cal·lígraf. Figueres, 2015. 179 p.

l'ofici de Jordi Sierra i Fabra, que el va introduir com un dels protagonistes d'una novel·la negra i musical titulada *Llassasi del Sgt. Pepper's* (1994). *Beatlemania. Una crònica personal*, que es completa amb diversos pròlegs, epílegs i altres escrits previs de Francino relacionats amb l'univers dels Beatles, és tota una mostra d'agraïment a uns músics que no només han posat banda sonora a la seva vida, sinó que l'han fet més plena i millor: un sentiment que poden compartir milions de persones arreu del món, però que no sempre s'ha expressat amb la mateixa intensitat en un llibre.

Els reflexos del mirall

MARTÍ CORTADELLAS

El símbol d'un mirall per explicar la relació entre literatura i realitat no és pas una cosa nova. El primer de parlar-ne, molt probablement, va ser Saint-Réal,

un escriptor francès inconegut del segle XVII que va tenir la sort d'escriure una frase una mica més coneguda, «Una novel·la és un mirall que es passeja al llarg del camí», i potser la mala sort que

qui la va posar de moda va ser Stendhal i avui gairebé tothom l'atribueix a *El roig i el negre*. Però no cal pas que sortim de casa. A *Mirall trencat*, per exemple, Rodoreda també utilitza aquest objecte per dibuixar una realitat fragmentada i reflectir el pas del temps.

De miralls, tampoc no en falten a l'obra guanyadora de l'últim Premi de Narració Joaquim Ruyra, *L'altre costat del mirall*, escrita per Iñaki Rubio.

Espies en tota regla

JORDI GRAU

Ens trobem en un plujós i fred Londres del 2010, davant d'un home gran, de setanta anys, que acaba de perdre la dona de la seva vida, el seu far, el seu estel. Sabrem que és vigilat de lluny, ja que molts anys enrere va ser agent de l'MI6, un executor, però ara és només allò que sembla, un vidu abatut, alcohòlic, que no superarà la mort de la dona que va ser per a ell un salconduit de vida quan va ser apartat del servei. No ens enganyem, en aquell cementiri comença una trepidant aventura que, amb anades i tornades, portarà Duncan MacNeil per tot Anglaterra i fins a l'illa de Mull, a Escòcia, allà on el que va ser desprietat executor va ser criat pels seus avis.

Les anades i vingudes en el temps ens permeten retornar al Berlín oriental de 1979, amb el mur ben aixecat, en una atmosfera de dictadura soviètica quan encara es creia inexpugnable i on l'Stasi era dominadora de la vida i els somnis dels alemanys de l'Est, súbdits i no pas ciutadans, sota la vigilància directa de la poderosa KGB. *Sírius* és doncs una novel·la d'espies en tota regla, que recorda els relats de John Le Carré i dels personatges que construïa al voltant del mític Smiley. També hi ha, en aquesta novel·la, un Control tancat a l'última planta de l'MI6 britànic, i espies que conspiren per subs-

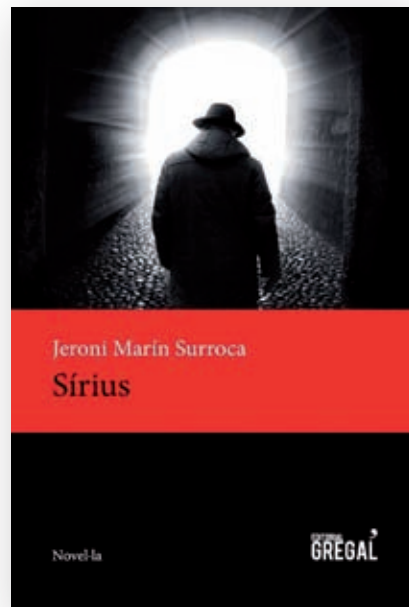
tituir-lo. I un secret lligat a l'última missió del nostre executor, l'home que mai no fallava fins que la consciència va poder més que no pas les ordres.

El vell espia torna doncs al fred i passa comptes ajudat pels que havien estat al seu costat, gent decent que va veure tacada la seva integritat pels obscur tripijocs de qui volia més poder. El relat avança ràpidament, i aquell vell, suposat alcohòlic, demostra que el retir plàcid i silencios de tants d'anys no han malmès ni un gram la seva eficàcia d'agent que passa comptes amb el seu passat i amb els que el van traïr.

Jeroni Marín Surroca, historiador ripollenc especialitzat en la història social i la història industrial de les conques dels rius Ter i Freser, es mostra en aquesta segona narració com un eficaç escriptor de novel·la negra i d'intriga clàssica que ens recorda per la seva estètica els mestres de les novel·les d'espies situades en la Guerra Freda. En aquesta segona obra, després d'*El Maltès*, trobem un escriptor amb veu pròpia, que ha construït una història eficaç, que es fa llegir amb interès, que enganxa i que sembla escrita des de la vella Escòcia i no pas des del nord de les comarques gironines. Com Duncan amb la seva dona, Jeroni sembla haver trobat el seu *Sírius*, que el guia en el complex món de la creació literària.

Els quinze contes que formen el llibre són un pou de reflexos i mirades, de personatges aparentment normals i d'intrigues que potser no ho són tant. Una sola lectura és suficient per tal que l'univers caldersià —farcit, això sí, d'invents i sentiments postmoderns— torni inevitablement a la memòria del lector: el marc realista, l'element inversemblant, la ironia o l'humor inconfusible no permeten que es prengui cap altre

camí. Però hi ha contes que potser no acaben de seguir les mateixes pautes i, quan el lector arriba a l'última pàgina i Rubio li ensenya el fil amb el qual ha volgut cosir-los, s'adona que potser hi ha pedaços que hi sobren, padellassos de vidre massa opacs per mostrar una veritat oclulta. L'exotisme d'Andorra com a escenari funciona un cop, però quan el lector s'hi habitua se sent a dins d'una presó de repeticions i universos

MARÍN SURROCA, Jeroni
Sírius

Editorial Gregal.
Maçanet de la Selva, 2015.
196 p.

RUBIO, Iñaki
L'altre costat del mirall

Pagès editors.
Lleida, 2014.
127 p.

amb estructures paral·leles que poden fer que la lectura perdi la passió.